

HARİTA VE PLÂNLARA AİT İŞARETLERİN KORUNMASINA DAİR KANUN VE BU KANUNA GÖRE HAZIRLANAN YÖNETMELİK ÇALIŞMALARINA AİT BİLGİLER

Hazırlayan : Müh. Alb. Hasan ÖDEN

GİRİŞ :

Memleket kalkınmasının başarısı, konu ile ilgili her türlü plân ve projelerin uygulama dereceleri sıhhatine bağlıdır. Bu sıhhat ise, her türlü plân ve projelerin hazırlanmasında esas alınan başlangıçların (Nirengi ve Poligonların) mevcudiyeti ile sağlanır.

Bu hususta daha fazla detaya girmeyi lüzumlu görmemekteyim. Bütün arkadaşlarım bu hususların ehemmiyetini müdriktirler.

Bugün, büyük ölçekli harita yapımı, yıllık programların ağırlık merkezini teşkil etmektedir. Bu çalışmalarımızda ve yeni projelerin hazırlanmasında dayanağımız (başlangıç esaslarımız) olan eski yapılmış memleket harita işaretlerini arıyorsunuz. Bazı harita işaretlerini arazide buluyor, bazılarını bulamıyorsunuz. Yapacağınız işlerin başarısı, hızı, niteliği bu işaretleri bozulmamış olarak bulma dereceleri ile orantılı olabilmektedir. Arazideki çalışmalarda bu durumlarla ekseriye karşılaşilmektedir.

Diğer Devlet müesseselerinin yatırımla ilgili projelerini, yapıcı müesseselerinin yapmış oldukları bu haritalara istinaden hazırladıkları da bir gerçektir.

Nasılki, bizlerin yapmış oldukları işlerin başarısı bu dayanakların bulunmasına sıkı sıkıya bağlı ise, diğer devlet müesseselerinki de aynı derecede ve hatta daha fazla bu verilerin bulunmasına bağlıdır. İşte bu hususları değerlendiren hükümetimiz, harita ve plânlara ait işaretlerin korunması hakkında, 12 Aralık 1960 gün ve 155 sayılı kanunu çıkarmış bulunmaktadır. Bizleri fazlası ile ilgilendiren bu kanun, harita işaretlerini korumak ve muhafaza etmekle beraber, tahrip edilen işaretlerin ihyası da öngörülmüş bulunmaktadır.

Burada, İçişleri Bakanlığı tarafından bütün bu hususları kısmen kapsamına alan bir yayının (tamimin), daha 155 sayılı kanun çıkmadan önce 1960 yılından evvel de yayınlandığını açıklamadan evvel geçmiyeceğim. Bu yayın, eski İzmir Valisi ve sonradan Müsteşar olan Sayın Sabri Adalın imzası ile idi.

155 Sayılı Kanunun ilgili maddelerinin burada bir kere daha zikredilmesini ve sonra yönetmelik (Talimatname) çalışmalarındaki safhaları ve nihai hazırlanan yönetmelik hakkındaki bilgileri sunmayı daha faydalı buluyorum.

HARİTA VE PLÂNLARA AİT İŞARETLERİN KORUNMASI HAKKINDA KANUN

155 Sayılı Kanunun Maddeleri :

Kanun No. : 155

Kabul Tarihi : 12-12-1960

Madde — 1 Harita ve Plânlara ait amme hizmetine mahsus (**Nirengi, Nivelman, Poligon, Röper tesisleri** gibi) işaretleri yerinden çıkararak, yerinden oynatanlar, tanınmaz hale getirenler veya ilgili makamlardan müsaade almaksızın yerini değiştirenler Türk Ceza Kanununun 516 ncı maddesinin 4 ncü fıkrası uyarınca cezalandırılmakla beraber, ayrıca bu işaretlere ait tesislerin yeniden tesis ve ihyası için ilgili makamlarca yapılması gereken bircümle masrafları tazmin ederler.

Madde — 2 Mahalli İdare amirleriyle köy muhtarları ve Belediye Başkanları bu işaretlerin kontrol ve muhafazası tedbirlerini almak suçlular hakkında takibat yapılmak üzere zabıta ve savcılıkları ve gereği yapılmak üzere işaretler ile ilgili dairesini durumdan haberdar etmekle mükelleftirler.

Madde — 3 Bu kanunun uygulanmasına ait esaslar, Millî Eğitim Bakanlığının ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Harita ve Kadastro Mühendisleri Odasının mütalâası alındıktan sonra, Devlet Bakanlığı (Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü), Millî Savunma (Harita Genel Müdürlüğü), Tarım (Orman Genel Müdürlüğü), İçişleri, İmar ve İskân ve Bayındırlık Bakanlıklarınca (**müşterek olarak hazırlanacak bir talimatname ile tesbit olunur.**

Madde — 4 **Bu kanun yayımı tarihinden itibaren ALTI AY SONRA yürürlüğe girer.** (HAZİRAN 1961)

Madde — 5 Bu kanunu Bakanlar kurulu yürütür.

T.C. Kanunun ilgili maddesi:

Madde — 516 Bir kimse her ne suretle olursa olsun aharın menkul veya gayri menkul veya gayri menkul malını tahrip veya imha eder veya bozar yahut bunlara zarar verirse mutazarrır olan tarafın şikayeti üzerine bir seneye kadar hapis ve 20 liradan 50 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Eger cürüm:

1. Vazifeyi memuresinden dolayı öç almak kastiyle bir memur aleyhinde,

2. Şahıslara karşı şiddet kullananlar veya 493n cümaddenin 1 ve 2nci fıkralarında beyan olunan vasıtalarından biri ile,

3. Ammeye ait amme hizmetine veya bir mezhebin ayin ve ibadesine mahsus binalar yahut 378nci maddede gösterilen enval dahil askeri binalar ve deppoy ve tersaneler ve harp gemileri yahut abideler veya heykeller veyahut mezarlık ve müstemilatı.

4. Sedler yahut musibetlere karşı ammenin muhafazası maksadiyle inşa olunan **müdafa vasıtaları ve sair inşaat yahut amme hizmetine mahsus aletler ve işaretler.**

5. Kanal veya sulamaya mahsus nehir ve cetvel ve ark ve bu kabilden sair inşaat,

6. Dikilmiş bağ çubukları ve meyveli ağaç ve fidanlar ile seyir ve meydan yerlerindeki ağaçlar.

Üzerinde işlenirse failin göreceği ceza 3 aydan 2 seneye kadar hapis ve 250 liraya kadar ağır para cezasıdır.

Bu fiiller hakkında şikayetname itasına hacet kalmaksızın dava takip olunur.

Yukardaki kanunun ilgili maddelerine göz atacak olursak burada harita işaretlerinin gayet açık olarak nirengi, nivelman, poligon, röper tesisleri ve sınır noktaları diye tasniflerinin yapıldığını görürüz.

Bu işaretlerin arazide tesislerinin korunması çok mühimdir. Haritanınların kullanılması ve yaşaması için bu tesislerin uzun müddet devamlılığına ve mevcut değerlerinin değişmemesine bağlıdır. Kıymet değerlerinin değişmesi ise, arazide tesislerin tam değişmez, bozulmaz, durumlarına bağlıdır. Bu tesislerin senelerce bozulmaması, memleket ekonomisine sayılamayacak katkılarda bulunur. Harita ve Plân çalışmaları, memleket kalkınmasında birinci derecede rol oynamaktadır.

Kanunun ruhu, yönetmeliğin üç ay zarfında hazırlanmasını amir olduğu halde, bu çalışmalara ancak 1965—1966 yıllarında başlamak mümkün olabilmiştir. 155 sayılı kanun gerekçesinde çok açık ve kuvvetli bir üslupla kaleme alınmıştır. Bu kanun gerekçesindeki çok mühim bazı kısımlarının açıklanmasında fayda mülahaza etmekteyim.

KANUN GEREKÇESİNDEKİ MÜHİM KISIMLAR:

Memleket müdafaası ve Orman Sulama, Petrol ve Maden arama, tabii kuvvetlerden enerji istihsali, şehir ve kasabaların imarı, kadastro, zirai çalışmalar

gibi memleket kalkınması için lüzümlü olup uzun yıllar sonunda büyük emek ve para sarfı ile meydana getirilmekte olan harita ve plânlarımızın istinat ettikleri **nirengi, nivelman, poligon ve röper tesisleri süratle tahrip olunmaktadır**. Zeminde beton demir çubuk ve diğer şekilde işaretlerle tesbit edilmiş olan bu tesislerin tahripleri neticesinde arazi ve haritada müşterek sıhhatte noktalar kalmadığı cihetle, askeri teknik işlerdeki mühendislik projeleri ve imar plânlarının araziye tatbikleri mümkün olmayacaktır.

Fenni değerlerini kaybetmiş olan bu şekildeki haritalar yalnız bir resimden ibaret kalacağı cihetle masraf ve zaman kaybı ile haritaların yeniden yapılması icab edecektir.

Memleketimizin 1/25 000 ölçekli muntazam haritaları ancak 30 yıl gibi bir zamanda ve küçük bir şehir haritası ise en az iki yılda yapılabilir. Dolayısıyla milyonlarca lira kaybı ile birlikte yani haritaların yapılabilmesi için uzun yıllar beklenilmesi ve bu müddet içinde teknik çalışmaların geri kalması zarureti doğacaktır.

Yukardaki hususlardan başka büyük ölçekli harita yapımının temelini ve iskeletini teşkil eden memleket nirengisinin tahribi halinde, yeniden harita alımı çalışmaları için;

Bu nirengi noktalarının yeniden ihyası zarureti vardır. Bu çalışmalar ise, büyük emek ve masraf şartını gerektirecektir. Münferit olarak tahribata uğrayan işaretlerin ölçülere göre yeniden ihyası mümkün ise de, bir bölgede toplu halde kaybolan işaretlerin ihya işleri büyük masraflara bağlı ve ekseri hallerde ise imkânsızdır.

Bu sebeple işaretlerin daimi olarak kontrol altında bulundurulması, tahrip olan ise, kısa zamanda ilgili dairenin teknik elemanları tarafından ölçü ve hesaba göre yerinde tesis ve ihya edilmeleri lâzımdır.

Tesislerin korunma ve idameleri, yabancı memleketlerde de haritacılığın önemli bir konusu olup, özel, mevzuata istinaden ve Devlet daireleri arasında işbirliği ile sağlanmaktadır. Takriben 2,5 km. aralıkla ve şehirlerde 100 metreden az mesafelerde yapılmış olan ve miktarı 500 000'i aşan bu işaretlerin muhafaza ve idamesi için mülki idare makamları ile harita ve ölçü işleri yapan müesseselerin işbirliğinden başka çare yoktur.

Yol ve imar parsellerinin arazide sıhhatle aplikasyonu için lüzumlu olan bu işaretlere ait tesislerin, çıkarılması ve tahriplerinin yasak olduğu ve bunların idareleri ile belediyelerin mükellefiyetleri 6785 sayılı kanunun 26 ncı maddesiyle tesbit edilmişse de, suçların cezai hükümlere bağlanmamış olması, murakabe işinin tanzim ve yürütülememesi, müsbet netice elde edilmesine engel olmaktadır.

Nitekim yapılmakta olan tesisler kasti olarak veya inşaat yüzünden daima tahrip olunmaktadır.

Harita veya Plân yapan diğer dairelerin kanunlarında ise işaretlerin korunmasına ait hükümler bulunmadığı cihetle, büyük bir ehemmiyeti olan bu memleket davasının özel bir kanun ve tatbikatını] belirten bir talimat-name ile ele alınmasında kat'i zaruret görülmüştür. Kanun ve ilgili T.C.K. maddesi.

Kanun gerekçesi gayet açık, seçik ve kuvvetli olarak hazırlanmıştır. Bunun üzerinde iyice düşünersek çok iyi hazırlanmış olan bu kanun, aynı zamanda **harita işaretlerinin koruması ile birlikte ihyasını da kapsamına** almaktadır.

Kanun amir hükümlerine göre, Yönetmenlik çalışmalarına hemen başlanması icap ederdi, Fakat bu olmadı. Çünkü, Harita işaretlerinin yapıldığı yerdeki arazinin satın alınması yönünde bir ceryan başladı. Bu sefer ikinci bir görüş ileriye sürülmüştür. O da, 155 sayılı Kanunun Anayasaya aykırı olduğunun münakaşası idi bu görüş te münakaşa edilebilir. Zira bu hususta ileriye gitmiş memleketelerde ve bilhassa ilgilere'de harita işaretlerinin yapıldığı arazi satın alınarak kamulaştırılmaktadır. Bu durumun Türkiye'de uygulanması çok zor ve imkânsız gibi görülmüştür. İkinci husus ise, meriyyette olan bir kanunun Anayasaya aykırılığı ileri sürülerek amir hükümlerin uygulanması durdurulamaz, kaldiki Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen 155 sayılı kanun 12-12-1960 tarihinde kabul edilmiştir. 334 sayılı 1961 Anayasamızın geçici 4 ncü maddesinin 3 nolu bendinde ise aynen : "Normal demokratik rejimi bütün teminatı ile kurmak amacıyla gerçekleştiren ve yürütülen 27 Mayıs 1960 Devrim tarihinden 6 Ocak 1961 tarihine kadar çıkarılan kanunlar, Türkiye Cumhuriyetinin diğer kanunlarının değiştirilmesi ve kaldırılmasında uygulanan kararlara göre değiştirilebilir veya kaldırılabilir. Anbak bunlar hakkında Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla, Anayasa mahkemesinde iptâl davası açılmayacağı gibi, itiraz yoluyla dahi mahkemelerde Anayasa'ya aykırılık iddiaları ileri sürülemez" denilmektedir. İşte bu iki mesnesiz görüşün ileri sürülmesi ve politik etkenler ile Yönetmenliğin hazırlanma çalışmaları uzamış ve ancak 1971 tarihinde bitirilebilmiştir.

Yukarda açıklanan mülahazalar muvacehesinde altı ayda hazırlanması gereken yönetmenlik hazırlık çalışmalarına ancak 1965—1966 yılında başlanabilmiştir. İlk önce, hazırlanacak talimatnameye alınması gereken hususlar hakkında T.M.M.O. Birliği Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası'nın mütaâlası alınması cihetine gidilmiştir. **Üç sayfa kadar tutan bu MÜTEALAADA:** Harita işaretlerinin korunması için daimi surette Revizyon edilmeleri ile Kıymetlerinin muhafaza edilmesi, sık sık ve daimi surette kontrol altında bulundurulması suretiyle korunmaları ve tahrip olanlarının ihya edilerek yerlerinde kalmaları ifade edilmekte, aynı zamanda kontrol ile haberleşmenin nasıl yapılmasına ait düşünceler gayet samimi bir şekilde zikredilmektedir.

Ayrıca memleket Birinci Derece Nirengi ve memleket Nivelman tesislerinin KONTROL ve İHYALARININ HARİTA GENEL MÜDÜRLÜĞÜNCE ıryıça ve önemle ele alınması zaruridir, denilmektedir

Çalışmalar, bir aralık yine kesilmiş bir süre sonra tekrar başlamıştır.

Bakanlıklararası Harita İşlerini Koordinasyon ve Plânlama Kurulunca seçilmiş olan komisyon; hazırlamış olduğu taslak üzerinde çalışmalara devam etmiştir.

Bu çalışmalar için, Harita Genel Müdürlüğü, İmar ve İskân Bakanlığı İşçileri Bakanlığı, Bayındırlık Bakanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Orman Genel Müdürlüğünden birer temsilci, kurulca seçilmiştir.

Çalışmalar, sık sık ara verilerek 1971 yılına kadar devam etmiş, politik etkenler ve Bakanlıklararası Koordinasyon Kurulunun, komisyon çalışmalarına ve komisyonun getirdiği teklifleri tam değerlendirmeyi anında neticelendirilememesinden dolayı Yönetmeliğin hazırlanması ve yürürlüğe girmesi müddeti uzamıştır.

Taslak üzerinde mutabık kalınmayan maddeler ve bölümler, Bakanlıklararası Harita İşlerini Koordinasyon Kurulu toplantılarına müteaddit defalar getirilmiş, görüşülmüş ve uzun müzaakereler yapılmıştır. Kurulun tavsiyelerinin ışığı altında toplantılar devam etmiş ve **Sayın Orgeneral Şükrü OLCAYIN büyük yardımları ve ehemmiyetle** üzerinde durmaları ve BKB Kurul toplantılarına bu yönetmeliğin bir an evvel hazırlanarak tahakkuk safasına konması için gayretleri ile 1971 yılında hazırlanmış ve M.S.B kanalı ile köylere kadar dağıtımı mümkün olmuştur. Bu vesile ile Sayın Orgeneral Şükrü OLCAY'A şükranlarımızı arz etmeyi bir borç biliyorum.

Yönetmeliğin açıklanması ile birlikte detayına girmek üzere kısaca ana hatlarını açıklamak isterim.

Uzun çalışmalar neticesinde hazırlanan **YÖNETMELİK :**

155 Sayılı Kanuna göre hazırlanan Harita ve Plânlara ait İşaretlerin Korunması Hakkında YÖNETMELİK

BÖLÜM : 1

Genel Açıklamalar

Amaç :

Madde 1 — Bu Yönetmelik 12—12—1960 gün ve 155 sayılı Harita ve Plânlara Ait İşaretlerin Korunması hakkında Kanun 3 ncü maddesi uyarınca hazırlanmıştır.

Tanım :

Madde 2— Harita ve plânlara ait işaretler, Yönetmelikte işaretler olarak anılacaktır. İşaretler, harita, kadastro ve her türlü plânların yapımında ve daha sonra araziye uygulanmasında kullanılacak olan kamu tesisleridir.

Madde 3—

İşaretler şunlardır:

a. Nirengi noktası:

Öngörülen bir sisteme göre koordinat değerleri ve deniz yüzünden yüksekliği (kotu) belli noktalar. Yerüstü ve yeraltında tesisleri vardır.

b. Nivelman noktası:

Deniz yüzünden yüksekliği belli noktalar. Toprağa gömülü, açık yer noktası veya duvar olarak tesis edilir.

c. Poligon noktası:

Büyük ölçekli harita ve plânların yapımında ve uygulamasında kullanılan, nirengilere bağlı yada bağımsız olarak tesis edilen noktalar. Genellikle yeraltı tesisler vardır.

d. Röper noktası:

Yukarıda sayılan noktaların, arazide kolaylıkla bulunabilmesi yada kaybolduğunda yerinde tesis edilebilmesi için arazide sabit yada tesis edilen noktalardır.

e. Genel sınır noktası:

Kadastro yada tapulama sınırını gösteren noktalar. Yeraltı tesisleri vardır.

f. Sınır noktası:

Taşınmaz mal sınırlarının arazide belirtilmesi amacıyla tesis edilen noktalar. Yeraltı tesisi vardır.

Görevliler:

Madde 4—İşaretlerin Kontrol ve Korunması tedbirlerini almakla valiler, kaymakamlar, bucak müdürleri, belediye başkanları ve köy muhtarları görevlidir. İhtilafli alanlarda en büyük mülki amir genel koordinasyonu ve iş bölümünü sağlar.

BÖLÜM : 2

KONTROL ve KORUMA

İşaretlerin teslimi:

Madde 5—İşaretler harita işaretlerini yapan veya yaptıran kuruluşlarca kolayca okunabilecek ve anlaşılabilir nitelikteki harita yahut krokide belirtilerek, korumada yerlerini gösterme bakımından, mahallen bir tutanakla belediyelere veya köy muhtarlarına teslim edilir. Teslim ile ilgili işlem ayrıca valiye veya kaymakama bildirilir.

İşaretlerin korunması :

Madde 6—İşaretlerin bulunduğu yerde özel veya kamuya ait bina yol onarımı, kanalizasyon, su elektrik, havagazı, PTT vs. çalışmaları için gerektiğinde işaret belediye yahut harita ve plân işlerini yapan veya yaptıran kuruluşlarca başka bir yere taşınır ve röperlenir. Sonra bu kuruluşlarca çalışmalara izin verilir. Bu çalışmalar tamamlandıktan sonra, işaret, aynı kuruluşca mümkünse eski yerine, aksi taktirde uygun bir yere taşınır. (Değişik yere taşınan işaretin kot ve koordine hesapları eski sihatinde yapılır.)

Haber verme :

Madde 7—3 ncü maddede sayılan işaretlerin tahribi halinde durum, 4 ncü maddede belirtilen görevlilerce mahalli en büyük mülki amire, böylece, vilayette toplanan bilgilerde valilikce en geç bir ay içinde Milli Savunma Bakanlığı Harita Genel Müdürlüğü ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne bildirilir.

M.S.B.lığı Harita Genel Müdürlüğü ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünde toplanan bu bilgiler ilgili dairelerine bildirilir.

Sicil düzeni :

Madde 8—İşaretleri yapan kuruluşlarca, gerekli görülen işaretler için bir sicil defteri düzenlenir ve toplanan bilgilerin özetleri bu deftere işlenir.

BÖLÜM : 3**Tedbirler****Önleme tedbirleri :**

Madde 9—İşaretleri yapan, yaptıran kullanan kuruluşlar ile kontrol ve koruma tedbirlerini almakla görevli olanlar, İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Orman Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı gibi halka yakın ilişkisi olan kuruluşlarla işbirliği yaparak zaman zaman T.R.T., gazete broşür ve genelgelerle işaretler hakkında yayın yaparlar, önemlerini açıklarlar ve tahrip edenler hakkında uygulanacak cezaları belirtirler.

Madde 10—İşaretler tahrip edildiğinde, durumu görenler yada işaretin bulunduğu taşınmaz malın sahipleri, kontrol ve koruma tedbirlerini almakla görevli kılınanlara durumu bildirirler.

Madde 11—12—12—1960 tarih ve 155 sayılı Kanun 1 nci maddesi gereğince işaretler tahrip derecelerine göre tahrip edenlere tazmin ettirileceği gibi, tahrip edenler ayrıca Türk Ceza Kanunun 516 ncı maddesi uyarınca cezalandırılırlar. Tahrip edilen işaretlerden I.,II.,III. derece nirengi noktaları, Harita Genel Müdürlüğü tarafından teknik icaplara göre yeniden ihya ve tesis edilir.

Madde 12—İşaretlerin tahribi halinde, kontrol ve koruma tedbirlerini almakla görevli kılınanlar suçluların bulunması ve haklarında takibat yapılması için zabıta ve savcılıkları haberdar ederler.

Yürürlük :

Madde 13—Bu yönetmelik yayım tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 14—Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Yukarda yazılı olan Yönetmelik maddelerinde kısa açıklamalar yapılmasının faydalı olacağı kanaatindeyim.

Madde 3 te, işaretlerin tarifleri ile tasniflerinin kısaca 155 Sayılı Kanuna uygun olarak yapılmasının Komisyonca uygun olacağı neticesine varılmıştır.

5 nci maddenin ışığı altında Teslim Belgelerinin taslağı hazırlanmış, Komisyon tekrar toplanıp bunun üzerinde çalışarak Belgelerin Şekil Formlarını tesbit etmiştir. Bu Belgelerin Matbaada basımı sağlanmıştır. Belgeler hakkında Kontrol ve Koruma Bölümünde izahat verilecektir.

Yönetmeliğin “Kontrol ve Koruma (BÖLÜM 2) bölümündeki” Arazide işaretlerin tesliminin tatbikatı hakkında kısaca bilgi verilmesinin açıklık ve berraklık getireceğini ümit ediyorum.

İşaretlerin KONTROLÜ yapılarak, mahallin Köy muhtarı ve Belediye-
lere tesliminin yapılması, Kanununun ve Yönetmeliğin amir hükümlerinden-
dendir.

Bu teslim ameliyesinin de muntazam bir şekilde yapılması için hazırlanıp basılan “Teslim Tutanağı” ve Döküm Çizelgesinin” arazide kullanılması gerekmektedir. Teslim Tutanağı ve Döküm Çizelgesi, Benzin Fişlerinden esinlenerek ciltli olarak hazırlanmıştır.

Arazi görevine çıkan Harita Yapımcıları, İşaretlerin Teslimi işine 1974 Yılı arazi Programı uygulaması ile birlikte başlanması uygun görülmüştür. Bu ilk uygulama, aynı zamanda bir hazırlık devresi de olmuş olacaktır. Her seneye birlikte yavaş yavaş bu teslim işinde işaretlerin miktarı büyük rakamlara ulaşacağı gayet tabiidir. Teslim işinin ilk uygulamasında karşılaşılacak güçlükler, personeli yıldırıp, bezdirmemelidir. Her teslim işinde bir tecrübe kazanılacağı ve sonradan bu tatbikatların kolaylık arzedeceği gözden uzak tutulmaması icap eder.

Arazide çalışan personel ilk önce teslim tutanağı (Şekil 1) ile Döküm Çizelgesindeki (Şekil 2) doldurulacak hanelerin malumatlarını tamamlarlar ve Daktilo ile yazıp hazırlarlar. İşaretlerin bulunduğu köy muhtarı veya belediye başkanına gösterir ve Kaymakam veya valinin yanında belgelerin onayını birlikte yaptırır. Bölgelerin üzerindeki yazılı kayıtlara göre tevzi'ini yapar ve kendisinde kalacak olanını alır, merkeze dönününce arşivinde Sicil Defteri ile birlikte muhafaza edilmesini sağlar.

Bu teslim amelyesi yapılırken aynı zamanda eski yıllarda yapılmış işaretler de kontrol olmuş olur. İşaretlerin Korunması için, bunların kontrolü ve tesliminin yapılması gereklidir. **İşaretlerin KORUNMA ve YAŞAMASI, ancak ve ancak çok titiz ve iyi bir Kontrol ve Teslim ile sağlanabilir.**

Komisyonu en çok meşgul eden bir kısımda 7 nci madde idi. Her nedense Komisyon çalışmalarında en çok üzerinde durulan, tartışılan bu madde olmuş ve Yönetmeliğin hazırlanmasını yavaşlatan olmuştur. Bu madde üç teklif halinde Bakanlıklar arası Harita İşlerini Koordinasyon ve Plânlama Kuruluna defalarca sunulmuş, müzakereler olmuş ve tekrar komisyonun bu madde üzerinde çalışmaları ön görülmüş ve defalarca BKB. ye getirilmiş ve en sonunda son metin üzerinde mutabık kalınmıştır.

Madde 11—Üzerinde de uzun müzakereler olmuştur. **Bilhassa III ncü derece Nirengi noktalarının Harita Genel Müdürlüğü tarafından İhyaları komisyonda tereddüd yaratmış ve uzun teknik izahlardan sonra, bu nirengi noktalarının maddeye dahil edilmesi sağlanabilmiştir.**

İşaretleri yapan kuruluşlar, arazide çok titizlikle çalışmalı ve bu işaretlerin yaşaması için her türlü teknik icaplar üzerinde hassasiyetle durmalıdırlar. Bu Milli bir görevdir. Bu görevin yerine getirilmesi ideal olmalıdır.

Teknik icaplar ve Kullanılan aletler bakımından, Tahrip edilen I. ve II. derece nirengilerin arazide İhyası, Yönetmeliğin hükümlerine göre muhakkak **HARİTA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ** tarafından yapılacaktır. Burada Teknik icaplar terimini açıklamak çok geniş yer tutacağından fazla detaya girmeden şu hususu açıklamak istiyorum:

I.,II. nci Derece Nirengi noktalarının tahripleri halinde; Eski yerlerine Konum (İhya) çalışmaları; Ölçü aletlerinin incelik ve hassasiyetlerine, Ölçü zamanlarına (gece-gündüz), yapılacak zemin altı tesislerinin röper noktaları ile birlikte arazinin hususiyetine ve Teknik Kurullara riyaeti gerektirir.

Hazırlanan bu Yönetmelik, 27 Temmuz 971 gün ve 13908 Sayılı Resmi Gazetede 7/2775 sayılı kararla yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Yönetmeliğin çalışması için bütün görevliler heyacanla bunun icrasında gayret sarfetmelidirler.

Bu Yönetmeliğin hazırlanmasında yardımlarını esirgemeyen Sayın eski Komutanıma ve hiç bir zaman çalışmalarımızda bizleri yalnız bırakmayıp, bu yönetmeliğin çıkmasında çok büyük gayretleri olan Komisyon Üyesi Sayın kıymetli arkadaşlarıma şükranlarımı arz etmeyi şükran sayarım. Uygulanmasında görev alacaklara üstün başarılar dilerim.

NETİCE :

155 Sayılı Kanun ve amir hükümlerine göre uzun çalışmalardan sonra hazırlanan, bütün ilgili teşkilatların ve keza bu yönetmeliğin en son Kademe-

sinekadar neşredilen Yönetmeliğin uygulanmasının da birinci derecede yapan ve kullanan müesseselerin titizlikle durmaları asıldır.

Bu yönetmeliğin kâğıt üzerinde olan maddelerinin işleyişini, icraatını titizlikle uygulayacak olan bizlerin, heyecan duyarak üzerinde ciddiyetle durmamız, tam randımanla işlemesini temin etmemiz icap ettiğini, bir kere daha hatırlatmayı çok faydalı bulmaktayım.

Son olarak bir durumu daha belirtmeden geçemeyeceğim. Milli Savunma Bakanlığı Sayın eski Müsteşar, Orgeneral Zeki İLTER'in İçişleri ve Milli Eğitim Bakanlığına yazmış oldukları yazıyı da kısaca koymayı çok faydalı buluyorum.

1. Yurdumuzun savunması ve kalkındırılması çalışmalarında büyük yardımı olan her çeşit ölçekteki haritaların yapılması için arazide inşa edilmiş bulunan Nirengi ve diğer harita işaretlerinin yeraltı ve yerüstü tesisleri, halkımız tarafından devamlı olarak tahrip edilmektedir.

2. Bu İşaretlerin tahribi ve kaybolmasıyla, Haritalar kullanılmaz hale düşmekte ve yeniden büyük masrafı ve emek sarfını gerektirmektedir. Bunun ise, memleketimizin kalkınmasında değeri büyük olan zaman, para ve emeğin israfından başka birşey olmadığı aşikârdır.

3. Bu sebeple idari makamlarımızca uygun zemin ve zamanlarda halka, bilhassa okullarda öğrencilere, nirengi ve Harita işaretlerinin önemi ve bunların tahrip edilmesiyle memleketimize yapılan zararın anlatılması, tahribin kısmen olsun önlenmesi bakımından faydalar sağlayacağı düşünülmektedir.

4. Memleketimiz Savunma ve Kalkınması ile son derece ilgili gördüğümüz bu hususların önemi ve değeri takdir buyrularak nirengi ve diğer Harita işaretlerinin tahrip sebeplerine dair ilişkide sunulan açıklamanın köylere kadar bütün idare Âmirlerine duyurulmasına yakın alâka ve yardımlarının sağlanmasına emirlerinizi arz ederim..

Nirengi noktalarının ve Harita işaretlerinin ÖNEMİ ve korunmaları hakkında kısaca bilgi ihtiva eden yazı eklenmiştir.

SONUÇ :

Harita işareti tesislerinin korunması ve muhafazasının işaretlerin tahribe karşı daha dayanıklı olacak şekilde sağlam ve büyük boyda yapılmaları ile, halkın bu konuda eğitilmesine bağlı olduğu kanatini beslemekteyim.

KAYBETTİKLERİMİZ :

Hrt. Müh. Alb. Nadir TANER

(1920-7 Haziran-1972)

Hazırlayan : Müh. Alb. H. ÖDEN

Son zamanlarda kaybettiğimiz iyi kalpli, hassas, şair ruhlu, kimseyi incitmeyen ve kendi iç aleminde yaşamayı tercih eden, Hrt. Müh. Alb. Nadir TANER, 1920 yılında Amasyada doğmuştur. Babasının adı Cemal'dir. Evli olup, bir kızı ve Mimari öğrenimde olan bir oğlu vardır. Okul sıralarından itibaren Edebiyat ve Coğrafya ya ayrı bir arzu duyan ve içtenlikle daha fazla meşgul olmayı tercih eden Müh. Alb. N. TANER, Askeri Liseden (1-5-1940) haritacılık mesleğine intisap etmiş ve (1941-b-14) nasıplı olarak Harp Okulunu, Topçu Atış Okulunu, Hrt. Yük. Teknik Okulunu başarı ile bitirerek HARİTA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TOPOĞRAFYA Şubesinde çalışmalara başlamıştır. Uzun yıllar bu Şubede çalıştıktan sonra NİRENGİ Şubesine atanmış, uzun yıllar TÜRKİYE'nin muhtelif bölgelerinde Arazi görevine çıkmış, 1961 yılına kadar bu Şubede kaldıktan sonra Teknik Teftiş Kontrol Kurulu Uzmanlığına atanan Müh.Alb.TANER, buradaki kontrol görevlerinde çok faydalı hizmetleri olmuştur. Bu titiz çalışmalarını anmak bir görevin yerine getirilmesi olacaktır.

Mesai zamanı dışında Edebiyatla, bu arada şiirle meşgul olmuştur. "Harita Marşı" hazırlık çalışmalarında bulunmuş ve müsabakasına Harita marşı için hazırlamış olduğu şiiri ile iştirak etmiştir. Hazırladığı bazı şiirleri Harita dergilerinde yayınlanmıştır.

İnce ruhlu, faziletli bu örnek insanın son ebedi yolculuğunda, istirahat-gâhı olan AMASYA'ya kadar gitmek suretiyle son görevlerini yapan meslektaşları ile Amasya Garnizon Komutanının gösterdiği yakın ilgiye şükranlarımızı arz ederim.

Kederli ailesine, çocuklarına ve bütün meslektaşlarına baş sağlığı diler, Amasya'daki ebedi istirahatgâhında nur içinde yatmasını Allaha niyaz ederim.